

Hugo Bouter

De strijd met Amalek en de voorbede van Mozes

De profetische betekenis van het conflict met Amalek

'Toen kwam Amalek en bond de strijd aan met Israël in Rafidim (...). Zo overwon Jozua Amalek en zijn volk met de scherpte van het zwaard. Toen zei de Heere tegen Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek en prent het Jozua in dat Ik de herinnering aan Amalek van onder de hemel geheel zal uitwissen (...). De strijd van de Heere zal tegen Amalek zijn, van generatie op generatie!'

'Amalek is de voornaamste van de heidenvolken, maar zijn einde is dat hij ten onder gaat'.

'Denk aan wat Amalek u onderweg aangedaan heeft, toen u uit Egypte wegtrok: hij ontmoette u onderweg en overviel bij u in de achterhoede alle zwakken achter u, terwijl u moe en uitgeput was; en hij vreesde God niet. Als de Heere, uw God, u rust gegeven heeft van al uw vijanden van rondom, in het land dat de Heere, uw God, u als erfelijk bezit geeft om dat in bezit te nemen, moet het zó zijn dat u de gedachtenis aan Amalek van onder de hemel uitwist. Vergeet het niet!'

'Toen zei Samuël tegen Saul (...). Zo zegt de Heere van de legermachten: Ik heb acht geslagen op wat Amalek Israël aangedaan heeft, hoe hij zich tegen hem gekeerd heeft op de weg, toen hij uit Egypte kwam. Ga nu heen, en versla Amalek, en sla alles wat hij heeft met de ban. Spaar hem niet!'

Ex. 17:8-16; Num. 24:20; Deut. 25:17-19; 1 Sam. 15:1-3

Refidim

Refidim (of: Rafidim) betekent 'vlakten'. Dit was een van de eerste pleister-plaatsen van Israël tijdens de uittocht, gelegen bij de berg Horeb. Hier was geen water voor het volk om te drinken (Ex. 17:1). Dit probleem leidde tot een opstand door het volk en tot onenigheid met Mozes. Het gaf aanleiding tot het eerste wonder dat in dit hoofdstuk wordt beschreven: het water uit de rots bij Horeb. De Steenrots nu was Christus, zegt Paulus tegen de Korintiërs. Hij is in onze plaats geslagen met de roede van Gods toorn, opdat wij vrijuit zouden kunnen gaan en de gave van de Heilige Geest zouden ontvangen, het levende water dat opspringt tot in het eeuwige leven (Joh. 4:14; 7:37-39; 1 Kor. 10:4).

De Nijl werd geslagen (Ex. 7:20), de steenrots werd geslagen (Ex. 17:6), maar bij het nu volgende wonder te Refidim – de overwinning over Amalek – moest de staf van Mozes naar de *hemel* worden opgeheven. *Daar* werd uiteindelijk de strijd beslist.

De opgeheven handen en de staf van Mozes

Mozes' handen vormen een rode draad in dit verhaal, evenals zijn staf, die het teken was van zijn gezag als de leider van Israël. De staf wordt telkens in Exodus *de staf van God* genoemd. Daarmee had hij wondertekenen verricht in het land Egypte, de rivier de Nijl geslagen en later ook de Schelfzee gespleten (Ex. 4:1-17; 7:15-20; 14:14-31). Met deze staf in de hand moest Mozes nu zijn handen opheffen naar de hemel (Ex. 17:9). Maar zijn handen werden zwaar, in tegenstelling tot de opgeheven handen van onze Heer in de hemel. Nooit wordt Hij het bidden moe voor Zijn duurgekochte schare!

Gebedsondersteuning kunnen wij echter als gelovigen wel geven, evenals dat gebeurde door Aäron en Chur (Ex. 17:12). De naam Aäron betekent 'verlicht'. Chur (of: Hur) betekent 'vrij', of 'edel'. Er is in de ondersteuning die wij in onze gebeden ten opzichte van anderen mogen verlenen zowel een *priesterlijk* als een *koninklijk* element. Samen met Aäron ondersteunde ook Chur Mozes' opgeheven armen tijdens de strijd met Amalek. In Exodus 17, maar ook in Exodus 24:14 worden beide mannen samen genoemd als leiders van het volk. Chur vertegenwoordigde als nakomeling van Juda het *koninklijke* element, Aäron het *priesterlijke* element. De apostel Petrus spreekt zowel over een heilig als een koninklijk priesterdom (1 Petr. 2:5, 9).

De overwinning door Jozua met de scherpte van het zwaard

De strijd tegen Amalek speelde zich eigenlijk af op twee niveaus: de voorbede van Mozes op de bergtop, en de strijd door Jozua in het dal met de scherpte van het zwaard. Dit principe geldt ook nu nog in de geestelijke strijd: op het hemelse niveau is daar de kracht van de voorbede van onze Heer en van de heiligen; en op het aardse niveau is daar de kracht van het zwaard van de Geest, dat is het woord van God (Ef. 6:17). Jozua betekent: Jahweh redt. Het zwaard van Jozua spreekt van bevrijding uit de gevaren die ons bedreigen in het conflict met de boze. We hebben maar één offensief wapen in de strijd – Gods eeuwig en blijvend Woord –, en dat was ook het wapen van onze Heer bij de verzoeking in de woestijn (Luc. 4:1-13).

De strijd met Amalek spreekt van het voortdurende conflict met de macht van de boze, die ook werkzaam is door middel van ons zondige vlees. Het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees; want deze staan tegenover elkaar (Gal. 5:17). Wat het vlees bedenkt, is vijandschap tegen God (Rom. 8:5-7). In principe is de overwinning over de boze en over de macht van het vlees behaald op Golgota, maar in de praktijk moeten we leren ons voor de zonde dood te houden. Die strijd gaat door van generatie op generatie (Ex. 17:16).

De boekrol ter gedachtenis

Het voortduren van de strijd werd ook vastgelegd in een boek, zodat de volgende generaties zich ervan bewust zouden zijn. Zij zouden een rol spelen bij de verovering van het Beloofde Land en de verdelging van Amalek en andere vijanden (Ex. 17:14). Amalek wordt hier voorgesteld als Israëls aartsvijand. Amalek was een kleinzoon van Esau, en misschien zien we hier dat het conflict tussen Jakob en Esau gecontinueerd werd in hun nageslacht. Het gebied waar de Amalekieten woonden was de Negev en het gebergte van Seir, oftewel Edom. Misschien moeten we bij 'de stad van Amalek' (1 Sam. 15:5) aan de woestijnstad Arad denken (vgl. Richt. 1:16).

Doordat Saul faalde in zijn opdracht om de Amalekieten geheel en al uit te roeien, kon de Agagiet Haman later zo'n grote rol kunnen spelen in het boek Ester. Toch zal Gods plan worden uitgevoerd: Israëls koning wordt boven Agag verheven, en het einde van Amalek zal ondergang zijn (Num. 24:7, 20). Zo hebben we in deze geschiedenis een voorspel op de laatste dagen, waarin de Messias Zijn volk naar de eindoverwinning zal leiden.

Banier, altaar en troon

Het was uiteindelijk de strijd van de Heere Zelf, en daardoor was de uitkomst zeker en vast (Ex. 17:14-16). De hand op de troon van de Heere zou dit bewerken. Wij weten dat er nu een Mens in de troon is, gezeten aan Gods rechterhand in de hemel (Hebr. 1:3 en andere plaatsen). Zijn machtige hand leidt ons van overwinning tot overwinning in de geestelijke strijd.

Wij strijden in Zijn kracht en weten dat Zijn sterke hand met ons is. De hand op de troon van de Heere beslist *alles*. Het is eigenlijk Zijn strijd, en Hij is ook onze Banier! Het vaandel dat wij mogen opheffen draagt om zo te zeggen Zijn *naam*. Daarom mogen wij Hem ook dankbaar onze hulde brengen voor elke overwinning die we behalen, zoals Mozes hier een altaar bouwde na de overwinning over Amalek (Ex. 17:15).

Samenvattend vinden we in deze geschiedenis de volgende zeven aandachtspunten:

1. de staf van God in de hand van Mozes (vs. 9);
2. de voorbede van Mozes met opgeheven handen (vs. 11);
3. de ondersteuning door Aäron en Chur (vs. 12);
4. de overwinning door Jozua met de scherpte van het zwaard (vs. 13);
5. het boek dat ter gedachtenis werd geschreven (vs. 14);
6. het altaar van Mozes en de naam ervan: de Heere is mijn Banier (vs. 15);
7. de hand op de troon van de Heere en de voortdurende strijd tegen Amalek (vs. 16).

Oude Sporen 2019

